

דשסה א.ג. 1065

פרוטוקול מספר 33/ב'
מישיבת הוועדה לעניני פנים
שהתקיימה ביום א', ט"ו תמוז תשי"ז - 14.7.57
בשעה 15.00

משתתפים:
י. ריפתין - יו"ר
י. גרינברג
ד. הכהן

מזמנים:
מר טילברסטון - משרד הפנים
מר גולדין -
מר בית-אלי (נציגי
מר נויברג) - משרד
מר לבונטין) הנסיעות
מר נגבי - משרד המשפטים

סדר-היום:
חוק הדרכונים (תיקון), תשי"ז-1957

היו"ר י. ריפתין: פותח את הישיבה.

מר לבונטין: אתיקון מדבר על דרכונים לקטינים וכן על דרכונים קולקטיביים. כיום מפריע מאוד חוסר דרכון בפרד לקטיין.

מר בית-אלי: יש מקרים של ילדים שאין להם פה הורים, והם נוסעים להוריהם בחו"ל, ויש לסדר עבורם דרכון כזה. לא תמיד ניתן לסלוח ילד לחו"ל על דרכון של מבוגר.

בקשר לדרכונים קולקטיביים: עכשיו עונת הקיץ, ויוצאות לחו"ל הרבה קבוצות, כמו הקבוצה היוצאת לפסטיבל. כיום נטשן הטיפול בדרכונים למעלה מחדשיים. ראיתי דרכונים קולקטיביים בארצות אחרות, ובחו"ל רואים זאת בעין יפה. זה קשור גם בחסכון כספי ניכר.

מר לבונטין: בהודפנות זו של הדין בחוק הדרכונים רצינו לעודד בעיה נוספת שאננם מיננה כלולה בהצעת התיקונים של המשלה, והיא בעיית הארכת תוקף הדרכון משנתיים לחמש שנים. הארכת דרכון אצלנו כרוכה בטידורים כמו היוצאת דרכון חדש. גם אם יתקנו זאת לחמש שנים עדיין תישאר בעיית חידוש הדרכונים, אבל תהיה בכך משום הקלה.

יש עוד בעיה של היוצאת דרכונים לאנשים שיש בידם פטפורטים מנדטוריים או תעודות מסע. את אלה סטריחים כיום גמעה שאפשר היה לסדר זאת באמצעות דרכונם הישן.

יש גם בעיה של היתרי יציאה, אבל היא מיננה שייכת לכאן.

מר בית-אלי: בהרבה ארצות נהוג, וגם אצלנו היה כן בזמן המנדט, שאפשר להדביק דפים בתוך הדרכון הישן. כיום אם חסר למישהו דף בדרכון, הנא צריך להתחיל בפרוצידורה מחודשת של קבלת דרכון חדש.

ועדת הפנים - 14.7.67

סר גולדמן:

הבעיה איננה חדשה. לגבי קטינים אנו מוציאים דרכונים גם לתינוקות בני יומם. עד כה אפשר היה לצרף קטין לדרכונו של סבוגר בלבד. התיקון הזה בא לאפשר צירוף של קטין לקטין. כי הנסיון הראה שיש מספר קטינים הנוסעים להצטרף אל הוריהם בחו"ל ולכן החלטנו עכשיו לאפשר צירוף מספר קטינים על דרכון אחד.

גם דרכון קולקטיבי אנו מוציאים כבר מזמן, אבל רק לפני שנתיים נתגלה לפתע שאין לזה תוקף חוקי ועכשיו אנו באים לתקן זאת בחוק. גם קבוצת הצעדה שנסעה לאחרונה להולנד יצאה על דרכון קולקטיבי.

בקשר לתוקף הדרכון - זוהי בעיה שעוד תעמוד לדיון. יש מרצות המוציאות דרכון לשנתיים, אחרות מוציאות אותן לסנה או לחמש שנים. אנו החלטנו על שנתיים. מבחינה מעשית בעשית הארכת תוקף דרכון בו במקום. בת"א, במקום שהעומס הוא יותר גדול, נמשך הדבר קצת יותר, אבל זה אינו שייך לחוק הזה.

הצעה להאריך את תוקף הדרכון לחמש שנים היא הצעה חדשה וצריך היה להציע אותה קודם-כל לשר הפנים ואז היינו קובעים את עמדתנו. יש מקרים רבים של אנשים הסרבים לגסוע, ויוצא שתוך חצי שנה מתמלא דרכונם בדפים עד שהם באים בעצמם לבקש דרכון חדש. אילו היו מוציאים את הדרכון לחמש שנים לא היה הדבר מועיל מבחינה זו.

משרד הפנים היה מוכן תמיד לשבת עם נציגי משרדי הנסיעות כדי לנסוע תלונות מעשיות כשהארכת דרכון נמשכת זמן רב מדי, כי ההוראות המפורסות הן שהארכת צריכה להיעשות מיד.

לטענה שמחייבים אדם בעל דרכון סנדטורי לבוא כדי להוציא דרכון חדש - בפירוש כתבנו שהחלפת דרכון בדרכון אינה מחייבת את האיש לבוא אלא הוא יכול לשלוח זאת במכתב.

סר לבונטין:

אבל אין מקבלים זאת. דיברנו על כך באחת הישיבות עם מר שי, אבל הדבר לא יצא לפועל.

סר סילברסטרו:

אין טפק שלמעשה נותנים היום דרכון גם לקטין, וזה גם בסדר לפי החוק. דרכון ניתן לפי החוק ליחיד, ויחיד יכול להיות גם קטין. שני הדברים היחידים שהחוק מנוצח בא לתקן, כפי שכבר נאמר, הוא: ראשית, צירוף קטין לקטין אחר, ושנית: אישור חוקי להוצאת דרכונים קולקטיביים.

סר לבונטין:

לגבי דרכון קולקטיבי, האם יש תקנה כלשהי האוסרת באילו מקרים אפשר לתת או לטרב דרכון קולקטיבי? אם אני אוסף קבוצה של עשרה אנשים, האם אני יכול להוציא עבורם דרכון קולקטיבי, או שיש איזו מסגרת?

סר גולדמן:

אין שום מסגרת אלא המינטרס של האיש.

הינדל ריפתין:

אני מודה למשלחת מטעם משרדי הנסיעות. (המשלחת יוצאת).

בענין החוק הזה קיבלתי גם מכתב מאת עו"ד קוסא. גם המכתב הזה נוגע למעשה לטעיף שאיננו בהצעת התיקון והוא מבקש לתקן טעיפים נוספים של החוק הכללי. (קורא את המכתב).

סר נגבי:

זהו נושא חדש.

ד. הכהן:

צריך להעביר את המכתב לאחד מחברי הכנסת שיכניס הצעת חוק. אי-אפשר לדון בזה פה.

הינדל ריפתין:

כשהוועדה דנה בתיקונים לחוק כלשהו, היא צריכה להיות קשובה גם לדברי אזרחים לטעיפים

הטונים של החוק.

ועדת הפנים - 14.7.57

ד. הכתוב:

אילו היתה המטלה מוציאה חוק חדש בענין דרכונם שבו היתה הוועדה דנה - היה מקום לשמוע כל טיובי גופים שיש להם הצעת לחוק. אבל פה יש תיקון אחד מסויים שאינם טוער עליו. כותב המכתב טעה וחשב שהוועדה עוסקת בתיקון כללי לחוק אבל אין אנו צריכים משום כך לדון בהצעותיו אלא צריך להפנות את מכתבו לסר הפנים.

היו"ר י. ריפתין:

בדרך כלל אני מקבל בברכה התעוררות בציבור כשיש דיון בוועדה בתיקון לחוק כלשהו. נעבור עתה לדיון בטעיפי הצעת החוק.

סעיף 1

מר טילברסטון:

ההצעה היא למחוק את הסלים "סטלאו לו 17 שנה" בסעיף 3(ב) של החוק, כלומר: אפשר יהיה לצרף מי שלא סלאו לו 17 שנה לכל דרכון אחר, בין אם של אדם שכבר סלאו לו 17 שנה או לא.

היו"ר י. ריפתין:

מהתיקון הזה לא משתמע שאפשר יהיה לתת לקטין גם דרכון נפרד, לאור סעיף 3(א)(3) של החוק המומר "ליחיד או לזוג בשבילם או בשביל ילדם". כלומר: סעיף זה מטעיד קטין מחוץ לגדר של "יחיד" שבסעיף 3(א)(1).

מר טילברסטון:

זוהי טערת. כיוון שגם קטין יכול להיות הורה ולכן אין ניגוד בין המונח "יחיד" ובין המונח "יחיד שהוא הורה".

היו"ר י. ריפתין:

בכל זאת הייתי מציע למצוא נוסח שיבהיר את הדבר שהכל מסכימים לו, שאפשר להוציא לקטין גם דרכון נפרד.

מר גולדריין:

מבחינה עובדתית המצב כיום הוא שאנו מוציאים דרכון נפרד גם לקטין בן יוטו.

היו"ר י. ריפתין:

אולי מוטב שהיו"ר יטביר בכנסת כשיביא את החוק שאין ספק שלפי החוק הזה אפשר להוציא דרכון נפרד גם לקטין.

החולט: 1. לקבל את טעיף 1.

2. היו"ר יודיע בכנסת שאין ספק שלפי החוק הקיים אפשר להוציא דרכון נפרד גם לקטין.

סעיף 2

מר גולדריין:

הסעיף מדבר על הוצאת דרכון קולקטיבי. למעשה, כפי שכבר אמרתי, אנו נוהגים כן כל הזמן, אלא שלפני שנתיים גיליתי לפתע שזה בניגוד לחוק, ולכן הוחלט לתקן את החוק. היתר יציאה מותנה בלאו הכי בקבלת אישור, ויוצא שאין אדם יכול להשתמש מחובותיו השונות ע"י דרכון קולקטיבי.

היו"ר י. ריפתין:

האם אפשר לטוב על יסוד ששהו לקבוצת אנשים לקבל דרכון קולקטיבי?

שנית, האם אפשר לחייב קבוצה של אנשים לקבל דרכון קולקטיבי? יש מקומות שונים בהם השאלה אם לאדם יש דרכון קולקטיבי או נפרד היא די חשובה, כי במקרה של דרכון קולקטיבי צריכים האנשים להיטעם תמיד יחד וכו'. האם הדבר הזה בנוי על הדדיות כלשהי?

ועדת הפנים - 14.7.57

האם הנוהג של דרכון קולקטיבי נהוג גם בארצות אחרות, ובאילו?

י. גרינגרוב:

האם כוונת החוק היא שאם נוטעת קבוצת אנשים סחייבים אותם לקבל דרכון קולקטיבי, אזו שזהו רק רשיון?

ג. הכהן:

החוק בא להוסיף ולא לגרוע. זכותו של אדם לקבל דרכון נפרד בשבילו. סאיך, אי-אפשר לחייב גם את שר הפנים לתת דרכון קולקטיבי אם הוא חושב שזה לא לטובת העניין. דרכון קולקטיבי יינתן אפוא עפ"י הסכמת כל הנוגעים בדבר, זהו הטעם המשפטי.

מר סילברסטון:

כזהו גם הצד הטעטי. העניין התעורר למעשה עפ"י דרישת הנוגעים בדבר, הנוטעים, אמנם זה פוגע בהכנסות של האוצר המקבל פחות אגרה מדרכון קולקטיבי, אבל מצד שני זהו הקלה גדולה לציבור, וגם לעבודה אצלנו.

מר גולדריין:

ארצות רבות נוהגות לתת דרכונים קולקטיביים: איטליה, יוגוסלביה, בולגריה, הונגריה. אינני יודע מהו הטעם בארצה.

אם אחד מקבוצה דורש דרכון נפרד - איש אינו יכול לכופף עליו להיכלל בתוך הקבוצה המקבלת דרכון קולקטיבי.

בקשר למכתבו של עו"ד קוסא: לא נכון שהוא לא קיבל תשובה, כפי שהוא טוען. הוא קיבל תשובה גם מטחלקת הדרכונים וגם מהשר, אם כי ייתכן שאת התשובה קיבל לאחר שכתב את המכתב לוועדה.

הדוחלט: לקבל את סעיף 2.

היו"ר י. ריפתין:

הייתי מבקש לשטוע את דעת משרד הפנים בנוגע להצעת נציגי משרדי הגסיעות להאריך את תוקף הדרכון משנתיים לחמש שנים. הצעות דומות הוסמנו גם בעת הקריאה הראשונה.

מר גולדריין:

אם תבוא הצעה כזאת - נהיה מוכנים לדון בה. כשהוחלט על שנתיים, היתה לפנינו דוגמה של ארצות רבות. שיקול שני היה שאנשים שלנו כשהם נוטעים, הם זקוקים בלאו הכי לאגרה מהקונסוליות של הארצות השונות בהן הם רוצים לבקר. אם תקחו היקף של חמש שנים - יוצא שכעבור שנה או שנתיים הדרכון מתמלא באגרות וצריך בלאו הכי להחליפו, ולכן אטרנו שכעבור שנתיים צריך לחדש אותו.

היו"ר י. ריפתין:

האם יש בכלל בדעת משרד הפנים להביא בזמן הקרוב חוק דרכונים חדש?

לא.

מר סילברסטון:

היו"ר י. ריפתין:

בדרך כלל - אני חוזר ואומר - אני מקבל בברכה הערות מצד הציבור. ואולי כדאי שמשרד הפנים יגיש הצעת חוק בנוגע להארכת המועד. עכ"פ, הוועדה מציעה שמשרד הפנים יבחן את השאלה אם כדאי להכניס בעניין זה תיקון, כדי שלא יצא שאנו עוברים על הצעו זו לסדר-היום.

הדוחלט:

ועדת הפנים מסליצה בפני משרד הפנים לבחון שנית את שאלת הארכת תוקף הדרכון משנתיים לחמש שנים.

אשר להצעה הכלולה במכתבו של עו"ד קוסא בדבר זכות ערעור על סירוב - היו"ר יענה לו שהעניין אינו קשור במישרין בנושא שהוועדה דנה בו, והמכתב הועבר לשר הפנים.

חוק הדרכונים (תיקון), תשי"ז-1957 - א ו ש ר.